

Гісторыя і культура: досвед краязнаўцаў

Навукова-практычная канферэнцыя «Бялыніцкія чытанні» прайшла ў межах XXVII Дня беларускага пісьменства. Гутарка пісьменнікаў і краязнаўцаў была скіравана на праблемы, планы і дасягненні краязнаўства на Беларусі.

Удзельнікаў навукова-практычнай канферэнцыі віталі супрацоўнікі Міністэрства інфармацыі і Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. У адрас удзельнікаў чытанняў былі зачытаны вітальныя звароты міністра інфармацыі Ігара Луцкага і міністра культуры Юрыя Бондара. Разам з віншаваннямі выказана падзяка за вялікую даследчую краязнаўчую работу на карысць сваёй малой радзімы і ўсёй краіны. Гэта дапамагае зразумець многае пра здабыткі айчынай гісторыі і краязнаўства.

Пра насычаную даследчую дзейнасць спадчыны Бялыніччыны сведчыць і тое, што з 2002 года тут працуе Бялыніцкае краязнаўчае таварыства, а ў 2005 годзе на шостых Бялыніцкіх краязнаўчых чытаннях была створана Асацыяцыя краязнаўцаў малых мястэчак, куды ўвайшлі даследчыкі мясцовых традыцый і звычаяў з Асіповічаў, Бялынічаў, Эсьмонаў, Міславічаў, Чавусаў, Краснаполля, Шклова, Чэрыкава, Галоўчына. Мэта — вывучэнне мінулага родных паселішчаў, а таксама папулярызацыя гісторыі і культуры сваіх раёнаў ды абмен досведам.

Шмат разоў падчас свята згадвалася, што бялыніцкая зямля — малая радзіма сусветна вядомага мастака Вітольда Бялыніцкага-Бірулі, пісьменнікаў і паэтаў Аскара Курганова, Янкі Ша-рахоўскага, Ігара Шклярэўскага, іншых дзеячаў культуры і навукі. На радзіме беражліва захоўваюць любыя згадкі пра іх, з гонарам працягваюць традыцыі. Шмат у гэтым напрамку працуе пісьменнік і рэдактар раённай газеты «Зара над Друццю» Міхась Карпечанка, які ў ліку 24 даследчыкаў узяў удзел у «Бялыніцкіх чытаннях». Сёлетня ў розных мінскіх выдавецтвах выйшла тры яго кнігі на краязнаўчую тэматыку. У выступленні ён адзначыў, што сярод асветнікаў, якія праславілі Бялыніцкі край у дарэвалюцыйны час, быў іерарманых Бялыніцкага Раства-Багародзіцкага манастыра Васіль. За 8 гадоў свайго знаходжання ў Бялынічах ён выдаў 15 кніг і брашур. Звярнулі ўвагу і на тое, што Васіль спрабаваў свае сілы ў пісьменніцкай дзейнасці. Яго паэтычная спадчына — тры зборнікі на рускай мове.

У межах навукова-практычнай канферэнцыі граматамі аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі ўзнагароджаны найлепшыя даследчыкі, якія зрабілі ўнёсак у беларускую культуру і літаратуру. Сярод іх — стваральнік своеасаблівай энцыклапедыі пра свой аграгарадок Уладзімір Чужаўка, гісторык Вішоўскай сярэдняй школы.

Удзельнікі чытанняў таксама змаглі азнаёміцца з выстаўкай Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Былі прадстаўлены работы пераможцаў конкурсу «Бібліятэка — асяродак нацыянальнай культуры», які праводзіцца сярод публічных бібліятэк Беларусі з мэтай раскрыцця творчага патэнцыялу і распаўсюджвання нацыянальнай гісторыі, мовы і культуры. У конкурсе прымалі ўдзел 43 спецыялісты з ліку сельскіх, раённых, пасялковых і гарадскіх бібліятэк. Усім удзельнікам і гасцям «Бялыніцкіх чытанняў» і Свята беларускага пісьменства былі прадстаўлены іншыя выставачныя праекты Нацыянальнай бібліятэкі. Так, у Бялыніцкім раённым цэнтры культуры адбылася прэзентацыя «Інфармацыйныя скарбы зямлі беларускай. Магілёўшчына». Галоўны бібліяграф навукова-даследчага аддзела бібліяграфіі Андрэй Бараноўскі пазнаёміў з мультымедычнымі выданнямі ўстановы, прысвечанымі гісторыі і культуры Магілёўскага краю. Пазнаёміцца можна было і з кніжна-ілюстрацыйнай выстаўкай «Духоўныя скарбы зямлі беларускай». У экспазіцыі былі прадстаўлены выданні аб праваслаўных і каталіцкіх храмах краіны, помніках сакральнага жывапісу і станаўленні іканапіснай школы на беларускіх землях. Асобны раздзел выстаўкі «Жыровіцкая святыня» быў прысвечаны Жыровіцкаму Успенскаму мужчынскаму кляштару, дзе захоўваецца святыня, шанаваная не толькі беларусамі, але і вернікамі іншых краін. Частка выстаўкі пад назвай «Іконы: даследаванні» змясціла выданні пра феномен іконы з пункту гледжання тэалогіі, іканаграфіі і нават уфалогіі.

Яўгенія ШЫЦЬКА